

24 MARCA 2022 ROKU DZIEŃ PAMIĘCI POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW

Dnia 24 marca 2022 roku w Narodowym Dniu Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w kościele parafialnym w Dębem Wielkim miała miejsce msza święta poświęcona pamięci bohaterów, a w szczególności Bolesława Książka, który uhonorowany został w 2021 r. w projekcie „Zawołani po imieniu” realizowanym przez Instytut Pileckiego. Po mszy świętej zgromadzeni – w tym wójt [Gmina Dębe Wielkie Krzysztof Kalinowski](#), radni Rady Gminy @Grzegorz Wojda, Mariusz Dobosiewicz, Prezes Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP w Dębem Wielkim Dh [Mariusz Gańko](#), Wicedyrektor I L.O. PUL Dębe Wielkie płk. Dariusz Kuziel z poczem sztandarowym [I LO PUL Dębe Wielkie](#), Wicedyrektor Szkoły Podstawowej w Dębem Wielkim Bogusława Zawadka z poczem sztandarowym, ksiądz proboszcz [Parafia św. Ap. Piotra i Pawła w Dębem Wielkim](#) Prałat gen. bryg. Sławomir Żarski, delegaci z biura Posła na Sejm RP [Poseł Daniel Milewski](#), Dyrektor GOK Dębe Wielkie [Ania Piotrkowicz](#), sołtys wsi Olesin [Elżbieta Zaj](#) oraz rodzina zamordowanego Bolesława i przedstawiciele mieszkańców Olesina spotkali się pod pomnikiem – kamieniem pamięci poświęconym Bolesławowi Książkowi. Podczas symbolicznej i skromnej uroczystości wójt gminy Dębe Wielkie Krzysztof Kalinowski wygłosił przemówienie na temat bohaterstwa i poświęcenia Polaków, podkreślając bycie człowiekiem w ekstremalnie trudnej sytuacji. Na temat krótkiej historii Żydów z rejonu wypowiedział się Zasłużony dla Gminy, lokalny historyk Jan Majszyk. Głos zabrali również ks. Prałat gen. Sławomir Żarski oraz [Ula Pacyga-Glanowska](#) z biura poselskiego Daniela

Milewskiego. Pod pomnikiem zostały złożone wieńce i kwiaty, a uroczystość uświetniły poczty sztandarowe: z I PUL Dębe Wielkie, S.P. Dębe Wielkie oraz poczet Oddziału Gminnego ZOSP RP w Dębem Wielkim. 80 lat temu. Trwała II wojna światowa, był rok 1941. Młody chłopak imieniem Idel, Żyd, prawdopodobnie uciekinier z warszawskiego getta, dotarł do Aleksandrówki w gm. Dębe Wielkie, skąd został skierowany do wsi Cezarów. Tam z żoną Aleksandrą mieszkał Bolesław Książek. Małżeństwo było bezdzietne i mimo przestróg sąsiadów i rodziny Bolesław przyjął do siebie nastoletniego uciekiniera. Idel pomagał w gospodarstwie, wypasał krowy i mieszkał w stodole u Książków. Wszyscy naokoło wiedzieli o ukrywającym się chłopcu i radzili przegnać go dalej, w nieznaną. Bolesław nie posłuchał, wykazał się człowieczeństwem i empatią, choć musiał się spodziewać, że sprawa się wyda. Obaj – i ukrywający i ukrywany w maju 1943 r. przepłacili życiem wspólnie spędzone dwa lata. Niemcy skatowali Bolesława Książka w jego własnym domu, a potem obu rozstrzelali na pobliskiej drodze. Pozostała pamięć o odwadze i człowieczeństwie godnych podziwu!

Dziękuję gościom w tym rodzinie Bolesława Książka za udział a zespołowi GOK Dębe Wielkie za przygotowanie uroczystości oraz społeczności LO PUL w Dębem Wielkim za pomoc.

